

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΛΥΣΙΑ ΥΠΕΡ ΜΑΝΤΙΘΕΟΥ ΠΡΟΟΙΜΙΟ 1-3

1. Εἰ μὴ συνήδη, ὧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντός τρόπου κακῶς ἐμέ ποιεῖν, πολλήν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας. Ἡγοῦμαι γάρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους οἵτινες ἂν αὐτούς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. 2. Ἐγὼ γάρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἠγήσεσθαι. 3. Ἀξιῶ δέ, ὧ βουλή, ἐάν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδέν πω μοι πλέον εἶναι. Ἐάν δέ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρά τὴν δόξαν καὶ [παρά] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμέ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δέ ἠγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δέ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμου ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδέ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

A. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ) και να δηλώσετε τον αριθμό της παραγράφου (ή παραγράφων) όπου επαληθεύεται η απάντησή σας.

- α. Ο Μαντίθεος δεν γνωρίζει τα κίνητρα των κατηγορών του.
- β. Ο Μαντίθεος εμφανίζεται ενώπιον των δικαστών με μεγάλη αυτοπεποίθηση.
- γ. Σύμφωνα με τα λεγόμενα του Μαντίθεου, για την ανάληψη δημόσιου αξιώματος αρκούσε μόνον η δημοκρατική διαγωγή.
- δ. Ο Μαντίθεος ενημερώνει τους δικαστές ότι θα είναι τρία τα τμήματα της απολογίας του.
- ε. Ο Μαντίθεος παραθέτει μια σύντομη έκθεση του θέματος για το οποίο θα μιλήσει στην 2η παράγραφο. **(μονάδες 10)**

B1. «Άξιὸν δέ, ὦ βουλή»: Τι γνωρίζετε για τη Βουλή των Πεντακοσίων και για τη διαδικασία της δοκιμασίας; **(μονάδες 10)**

B2. Τι επιτυγχάνει ο Μαντίθεος στο προοίμιο του λόγου του; Να περιγράψετε τα ρητορικά ήθη στις ενότητες αυτές. **(μονάδες 10)**

B3. Να χαρακτηρίσετε ως «σωστή» ή «λανθασμένη» καθεμιά από τις ακόλουθες προτάσεις:

1. Δικαίωμα λόγου στην Εκκλησία του Δήμου είχαν όλοι οι κάτοικοι της Αθήνας από το εικοστό έτος της ηλικίας τους.
2. Οι ρήτορες αν δεν ασκούσαν δημόσιο λειτούργημα δεν είχαν μεγάλη επιρροή στην πολιτική ζωή.
3. Το αρχαιότερο δικαστήριο της Αθήνας ήταν ο Άρειος Πάγος.
4. Η βραχυλογία ενός ενθυμήματος δεν υπηρετεί την οικονομία του χρόνου.
5. Η ηθοποιία απαντάται σε όλα τα μέρη του ρητορικού λόγου.

(μονάδες 10)

B4. α. Με ποιες λέξεις του αρχαίου κειμένου συγγενεύουν ετυμολογικά οι ακόλουθες λέξεις (μία μόνο λέξη για την καθεμιά): ιστορία, διήγημα, ηδονή, συνέντευξη, σχεδόν **(μονάδες 5)**

β. Να σχηματίσετε από ένα ομόρριζο (απλό ή σύνθετο) ουσιαστικό, επίθετο και επίρρημα των ακόλουθων λέξεων του κειμένου: πολλήν, πιστεύω, ήγεισθαι.

(μονάδες 5)

B5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Διονύσιος ο Αλικαρνασσεύς άσκησε θετική κριτική για τη ρητορική ικανότητα του Λυσία. Να εντοπίσετε και να παρουσιάσετε στοιχεία του αρχαίου κειμένου που επιβεβαιώνουν σχόλιά του, στο ακόλουθο απόσπασμα του έργου του.

Τα προοίμιά του (Λυσία) διακρίνονται για τη ζωντάνια και την κίνηση που έχουν· αυτή του την ικανότητα στα προοίμια θα μπορούσε να τη θαυμάσει κανείς, προπάντων αν σκεφτεί ότι, ενώ έγραψε πάνω από διακόσιους δικανικούς λόγους, σε κανέναν από αυτούς δεν βρέθηκε να έχει γράψει ένα μη πειστικό προοίμιο ή να έχει χρησιμοποιήσει μια άσχετη με την υπόθεση αρχή ή να έχει ανατρέξει στα ίδια επιχειρήματα ή να έχει καταφύγει στις ίδιες ιδέες. Κι όμως, αυτό το σφάλμα το έχουν διαπράξει άλλοι που έγραφαν λίγους λόγους, εννώ το να χρησιμοποιούν τους ίδιους κοινούς τόπους· και να μην πω ότι και όλοι τους σχεδόν έκλεψαν από άλλους, χωρίς να ντρέπονται καθόλου γι' αυτό. Αντίθετα ο Λυσίας είναι πρωτότυπος σε κάθε λόγο του, σε ό, τι αφορά την αρχή και το προοίμιο, και ικανός να πετύχει οτιδήποτε θέλει· είτε θέλει να κερδίσει την

εὐνοια ἢ τὴν προσοχὴν τοῦ ακροατηρίου τοῦ εἶτε νὰ το κάνει δεκτικὸν στοὺς λόγους τοῦ, ποτὲ δὲν ἀπέτυχεν ἐν τῷ σκοπῷ τοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ λοιπὸν αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ λόγου, ἀνακηρύσσω τὸν Λυσία πρῶτον ἢ τοὐλάχιστον κατώτερον ἀπὸ κανέναν.

Διονύσιος Ἀλικαρνασσεύς, Περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων, Λυσίας, 17

(μονάδες 10)